

**Bruselj, 2. oktober 2025
(OR. en)**

**13296/1/25
REV 1**

**SOC 627
EMPL 413
ECOFIN 1254
EDUC 364**

DOPIS O TOČKI POD „I/A“

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	Odbor stalnih predstavnikov/Svet
Zadeva:	Ključna sporočila Odbora za zaposlovanje na podlagi letnega poročila o uspešnosti zaposlovanja in prikaza uspešnosti zaposlovanja (2025) – odobritev

V prilogi vam pošiljamo ključna sporočila, ki jih je Odbor za zaposlovanje pripravil na podlagi letnega poročila o uspešnosti zaposlovanja iz leta 2025 in prikaza uspešnosti zaposlovanja iz leta 2025 ter nato dokončno oblikoval 25. septembra 2025, da bi jih Svet lahko potrdil na seji 17. oktobra 2025.

Celotno besedilo letnega poročila o uspešnosti zaposlovanja je v dokumentu 13296/25 ADD 1.

Celotno besedilo prikaza uspešnosti zaposlovanja je v dokumentu 13296/25 ADD 2.

Ključna sporočila Odbora za zaposlovanje na podlagi letnega poročila o uspešnosti zaposlovanja in prikaza uspešnosti zaposlovanja za leto 2025

1. Odbor za zaposlovanje je v skladu s svojo nalogo iz člena 150 PDEU za Svet pripravil letni pregled stanja na področju zaposlovanja v EU. Ta pregled temelji na prikazu uspešnosti zaposlovanja za leto 2025⁽¹⁾, s katerim se spremlja napredek pri izpolnjevanju krovnih ciljev EU in nacionalnih ciljev za leto 2030 glede zaposlovanja in izobraževanja odraslih. V njem so na kratko predstavljeni ključni izzivi na področju zaposlovanja in dobri rezultati na trgu dela v celotni EU in v posameznih državah članicah.
2. Glavne ugotovitve iz letošnjega prikaza uspešnosti zaposlovanja, o katerem se je maja dogovorila skupina za kazalnike pri Odboru za zaposlovanje, so povzete v letnem poročilu o uspešnosti zaposlovanja za leto 2025. Te ugotovitve dopolnjujejo zaključke večstranskega nadzora, ki ga Odbor za zaposlovanje izvaja nad uresničevanjem specifičnih priporočil Sveta za države in drugih priporočil Sveta, relevantnih za naloge odbora v okviru evropskega semestra, vključno z zaključki pregledov socialne konvergence za leto 2025, ki sta jih izvedla Odbor za zaposlovanje in Odbor za socialno zaščito na podlagi analize navzgor usmerjene socialne konvergence v skladu z okvirom za socialno konvergenco².

¹ Prikaz uspešnosti zaposlovanja temelji na ugotovitvah skupnega ocenjevalnega okvira. Skupni ocenjevalni okvir je na kazalnikih temelječe orodje za ocenjevanje, ki so ga skupaj pripravili Odbor za zaposlovanje, Odbor za socialno zaščito in Evropska komisija; zajema splošna in specifična področja politike v okviru smernic za zaposlovanje, njegov namen pa je opredeliti ključne izzive in dobre rezultate na trgu dela na teh področjih ter pomagati državam članicam pri določanju njihovih prednostnih nalog.

² Glej [Skupno poročilo o zaposlovanju za leto 2025](#) za prvo fazo analize na podlagi okvira za socialno konvergenco in [delovni dokument služb](#) Komisije z dne 11. aprila za drugo fazo analize. Odbor za zaposlovanje in Odbor za socialno zaščito sta pregleda za posamezne države na podlagi okvira za socialno konvergenco izvedla 13. maja 2025.

3. Letno poročilo o uspešnosti zaposlovanja vsebuje analizo ključnih kazalnikov trga dela na podlagi najnovejših letnih podatkov ankete EU o delovni sili in poročil o napredku pri doseganju ciljev za leto 2030, pri čemer so uporabljeni metodološki pristopi, ki jih je leta 2022 oziroma 2024 potrdila skupina za kazalnike pri Odboru za zaposlovanje. Poročilo vsebuje tudi tematsko analizo ter povzetek ključnih izzivov na področju zaposlovanja in dobrih rezultatov na trgu dela v celotni EU in v posameznih državah članicah, kar prispeva k opredeljevanju glavnih prednostnih nalog EU za prihodnja leta. Poleg tega so opredeljeni tudi „trendi, ki jih je treba spremljati“, in „pozitivni nedavni trendi“, ki so skupni več državam članicam, s čimer se daje večji poudarek horizontalnem vidiku sprememb v državah članicah.
4. Trg dela EU je bil v letu 2024 še vedno odporen. Kljub skromni rasti BDP je gospodarstvo EU v letu 2024 v primerjavi z letom 2023 ustvarilo 1,73 milijona delovnih mest, kar kaže na nadaljnjo rast zaposlenosti. Stopnja delovne aktivnosti v EU (za osebe, stare od 20 do 64 let) se je leta 2024 povečala na 75,8 %, in sicer s 75,3 % v letu 2023. To je najvišja stopnja, zabeležena od začetka časovne vrste leta 2009, in kaže na štiri zaporedna leta rasti, ki so sledila upadu na 71,7 % leta 2020 zaradi pandemije COVID-19.
5. Kar zadeva razčlenbo po starosti, je bila stopnja delovne aktivnosti mladih v starosti od 20 do 29 let leta 2024 še vedno stabilna in je znašala 66 %, medtem ko se je pri osebah, starih od 30 do 54 let, rahlo povečala, in sicer za 0,4 odstotne točke na 83,4 %. Hkrati se je glede stopnje delovne aktivnosti starejših delavcev (55–64 let) nadaljeval dolgoročni naraščajoči trend, saj se je v letu 2024 v primerjavi z letom 2023 povečala za 1,3 odstotne točke na 65,2 %, od leta 2009 pa za skupno 22 odstotnih točk.
6. Leta 2024 se je vrzel v stopnji delovne aktivnosti med spoloma v EU, opredeljena kot razlika med stopnjama delovne aktivnosti moških in žensk v starosti od 20 do 64 let, nekoliko zmanjšala, in sicer za 0,2 odstotne točke v primerjavi z letom 2023, ter je dosegla 10 odstotnih točk. Vendar je ta vrzel še vedno velika, zato so potrebna kontinuirana prizadevanja politike, da bi jo EU vsaj prepolovila v primerjavi z letom 2019 in do leta 2030 dosegla svoj krovni cilj 78-odstotne stopnje delovne aktivnosti.

7. Stopnja udeležbe na trgu dela (tj. odstotek aktivnih oseb, starih od 20 do 64 let, glede na primerljivo celotno populacijo) se je v letu 2024 še naprej povečevala in dosegla novo rekordno visoko raven 80,4 % (+ 0,4 odstotne točke v primerjavi z letom 2023).
8. Leta 2024 se je stopnja brezposelnosti pri osebah, starih od 15 do 74 let, v EU nekoliko zmanjšala (za 0,2 odstotne točke) in dosegla novo rekordno nizko raven 5,9 %, kar je najnižja raven po letu 2009. Poleg tega se je stopnja dolgotrajne brezposelnosti v EU (izražena kot odstotek aktivnega prebivalstva), ki je bila v letu 2023 2,1 %, v letu 2022 pa 2,4 %, v letu 2024 dodatno znižala na 1,9 %, prav tako pa se je zmanjšal tudi delež dolgotrajno brezposelnih glede na skupno število brezposelnih (na 32,2 % v letu 2024 v primerjavi s 35 % v letu 2023 in 38,5 % v letu 2022). Dolgotrajna brezposelnost je kljub zmanjševanju v nekaterih državah članicah še vedno globoko zakoreninjena, kar povečuje tveganje slabšanja spretnosti, revščine in socialne izključenosti.
9. V EU se je stopnja brezposelnosti mladih, starih od 15 do 29 let, v letu 2024 v primerjavi z letom 2023 rahlo zvišala, in sicer za 0,2 odstotne točke na 11,4 %, kar je precej nad splošno stopnjo brezposelnosti, zato je to še vedno velik izziv. Delež mladih v starosti od 15 do 29 let, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo, se je v letu 2024 še naprej zmanjševal, vendar zgolj malenkostno, za 0,2 odstotni točki, tako da je znašal 11 %. V skladu z akcijskim načrtom za evropski steber socialnih pravic bi si morala EU prizadevati za zmanjšanje deleža mladih v starosti od 15 do 29 let, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo, z 12,6 % v letu 2019 na 9 % v letu 2030, predvsem z izboljšanjem njihovih zaposlitvenih možnosti, kar bi hkrati prispevalo k uresničitvi cilja 78-odstotne stopnje delovne aktivnosti do leta 2030.
10. Raziskave zaznavajo upočasnjevanje zaposlovanja in rasti plač. Kazalnik pričakovanja glede zaposlenosti, v katerem Evropska komisija povzema načrte zaposlovanja vodstvenih delavcev, kaže rahel upad od lanske jeseni. Glede na pomladansko gospodarsko napoved Komisije 2025 naj bi se rast zaposlovanja v EU z letne stopnje rasti v višini 0,8 % v letu 2024 (1 % v euroobmočju) letos in naslednje leto v EU in euroobmočju zmanjšala na 0,5 %. Stopnja brezposelnosti naj bi se letos stabilizirala in leta 2026 dosegla novo rekordno nizko raven.

11. Kar zadeva spremljanje napredka pri doseganju krovnih ciljev EU, je EU še vedno na dobri poti, da do leta 2030 doseže svoj krovni cilj glede stopnje delovne aktivnosti, medtem ko je bil napredek pri doseganju krovnega cilja na področju izobraževanja odraslih omejen.
12. Zaradi ugodnih razmer na trgu dela v letu 2024 se je EU približala cilju glede stopnje delovne aktivnosti za leto 2030, s stopnjo, ki je bila le za 2,2 odstotne točke nižja od ciljne vrednosti 78 %. Na podlagi letnih podatkov ankete EU o delovni sili za leto 2024 je sedem držav članic – v primerjavi s petimi v prejšnjem letu – že preseglo svoje nacionalne cilje za leto 2030 (Slovaška, Irska, Nizozemska, Estonija, Danska, Češka in Poljska). Hkrati je šest držav članic v letu 2024 doseglo rast zaposlovanja, ki je bila višja od njihove povprečne letne stopnje pred pandemijo COVID-19 (2013–2019). Poleg tega bi večina držav članic zaradi depopulacije potrebovala nižjo minimalno letno rast zaposlovanja kot v obdobju pred krizo, da bi dosegle svoje nacionalne cilje.
13. Da bi razumeli krivuljo v smeri ciljev za leto 2030, je pomembno preučiti rezultate za različne skupine prebivalstva. Tako je mogoče identificirati skupine, pri katerih so rezultati podpovprečni in pri katerih imajo lahko ukrepi politike največji učinek. Ta analiza kaže, da je potencialno mogoče pričakovati koristi od povečanja stopnje delovne aktivnosti različnih skupin, če države članice hkrati povečujejo raven usposobljenosti, pri čemer so v več državah članicah možnosti za izboljšave predvsem v skupini nizko usposobljenih delavcev (žensk in moških). Prav tako je v več državah članicah mogoče izboljšati stopnjo delovne aktivnosti starejših delavcev (55–64 let), mladih (20–29 let) in državljanov tretjih držav (20–64 let).³ Spodbujanje uspešnega vključevanja trenutno premalo zastopanih skupin na trg dela bi lahko pomagalo uravnotežiti vpliv demografskih sprememb na ponudbo delovne sile.

³ Potencial vsake države članice in podskupine temelji na razliki med specifično stopnjo delovne aktivnosti in zadevno povprečno stopnjo delovne aktivnosti v EU (ali povprečjem treh najvišjih stopenj delovne aktivnosti v EU za zadevno skupino prebivalstva). Nacionalna stopnja delovne aktivnosti je izražena tudi kot odstotek referenčne stopnje.

14. Na podlagi najnovejših razpoložljivih podatkov iz ankete o izobraževanju odraslih se je v EU stopnja udeležbe v izobraževanju odraslih (razen vodenega usposabljanja na delovnem mestu) v predhodnih dvanajstih mesecih povečala s 37,4 % v letu 2016 na 39,5 % v letu 2022⁴. Na ravni EU bo potreben še precejšen napredek, da bi dosegli cilj glede izobraževanja odraslih za leto 2030 v skladu z ambicioznostjo, ki jo Evropa potrebuje, da ostane konkurenčna, inovativna in vključujoča ter uspešna glede na velike spremembe v prihodnje. Na splošno je za doseglo krovne 60-odstotnega cilja EU še vedno potrebno povečanje za 20,5 odstotne točke do leta 2030. V ta namen je treba obravnavati strukturne izzive, med drugim na področjih, kot so aktivne politike trga dela, izobraževanje in usposabljanje, spretnosti in vseživljenjsko učenje.
15. Udeležba v izobraževanju odraslih se med različnimi skupinami zelo razlikuje, pri čemer je manjša pri nizko usposobljenih posameznikih, starejših odraslih in tistih, ki niso na trgu dela, kar kaže, da je treba spodbujati bolj vključujoč dostop do možnosti za učenje, da bi bila delovna sila v EU ustrezno usposobljena. Leta 2022 se je izobraževanja udeležilo 58,9 % visoko usposobljenih odraslih, med nizko usposobljenimi odraslimi pa je bil ta delež zgolj 18,4 %. Poleg tega se je izobraževanja udeležilo 49,5 % mladih (25 do 34 let), v skupini od 55 do 64 let pa le 29,9 %. Pomembno je, da se je leta 2022 izobraževanja udeležilo samo 26,8 % brezposelnih in 23,7 % delovno neaktivnih oseb, v primerjavi s 44,7 % zaposlenih.
16. Kar zadeva tematske prednostne naloge za države članice, prikaz uspešnosti zaposlovanja za leto 2025 kaže na več ključnih izzivov na področju zaposlovanja, zato je v naslednjih letih potrebno nadaljnje spremljanje. Ugotovljeni so izzivi na področju udeležbe na trgu dela, zlasti za specifične skupine, kot so državljani tretjih držav, mladi, starejši in nizko usposobljeni posamezniki. Na področju ponudbe spretnosti ter vseživljenjskega učenja so izzivi povezani predvsem z neskladjem med ponudbo spretnosti in povpraševanjem po njih, pomanjkanjem spretnosti in delovne sile, pomanjkljivostmi glede ravni izobrazbe prebivalstva, nizko stopnjo udeležbe v izobraževanju in pomanjkanjem celostne strategije vseživljenjskega učenja. Kar zadeva sisteme izobraževanja in usposabljanja, so glavni izzivi odvisnost izidov izobraževanja od socialno-ekonomskega in migrantskega ozadja, nezadostne možnosti za izobraževanje in usposabljanje za zadovoljitev potreb trga dela ter visoka stopnja zgodnjega opuščanja šolanja.

⁴ Kar zadeva spremljanje napredka pri doseganju krovnih ciljev in nacionalnih ciljev glede izobraževanja odraslih za leto 2030, se je skupina za kazalnike strinjala, da bo še naprej uporabljala anketo o izobraževanju odraslih (brez „vodenega usposabljanja na delovnem mestu“) kot vir podatkov za merjenje udeležbe v izobraževanju odraslih v zadnjih dvanajstih mesecih ter da bo razmislila o prehodu na podatke iz ankete o delovni sili v letu 2025, potem ko bo opravljena nadaljnja ocena razlik med podatki iz ankete o izobraževanju odraslih in ankete o delovni sili.

17. V nekaterih državah so opazni izzivi, povezani z učinkom nadomestil za brezposelnost in/ali davčnega sistema in sistema socialnih prejemkov na udeležbo na trgu dela (npr. past nizkih plač, past brezposelnosti, past neaktivnosti). V več državah članicah je še vedno problematična tudi segmentacija trga dela. Na področju aktivnih politik trga dela so ugotovljeni dodatni izzivi, kot sta delovanje javnih zavodov za zaposlovanje in visoka stopnja dolgotrajne brezposelnosti. Na področju enakosti spolov so ena od glavnih težav še vedno prisotne vrzeli v stopnji delovne aktivnosti med spoloma, pa tudi plačne vrzeli med spoloma, na področju usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja pa sta pereča zagotavljanje in uporaba oskrbe.
18. V analizi so opredeljeni tudi skupni „pozitivni nedavni trendi“ in „negativni trendi, ki jih je treba spremljati“ v EU. V prikazu uspešnosti zaposlovanja je zlasti izpostavljeno več pozitivnih sprememb v obdobju 2023–2024, kot sta povečanje stopnje delovne aktivnosti starejših delavcev v 17 državah članicah in povečanje deleža odraslih s srednjo ali visoko izobrazbo in dokončanim terciarnim ali enakovrednim izobraževanjem (starih od 30 do 34 let), ki je bilo ugotovljeno v 15 državah članicah. Poleg tega se je v 13 državah članicah povečala stopnja delovne aktivnosti (20 do 64 let) in skupne zaposlenosti, vrzel v stopnji delovne aktivnosti med spoloma pa se je zmanjšala. V prikazu uspešnosti zaposlovanja je ugotovljenih tudi nekaj negativnih trendov v obdobju 2023–2024: poslabšanje (tj. povečanje) nominalnih stroškov dela na enoto⁵ v 23 državah članicah in zmanjšanje deleža novozaposlenih oseb v 14 državah članicah.
19. Nedavni večstranski nadzor, ki ga je opravil Odbor za zaposlovanje, je pokazal, da so države članice izvedle reforme na področjih politike, ki so bila v prikazu uspešnosti zaposlovanja opredeljena kot prednostna področja. Kljub temu še vedno obstajajo pomembni izzivi, kot je razvidno tudi iz specifičnih priporočil za države za leto 2025, ki so bila celovitejša kot v prejšnjih letih, kar pomeni odmik od „varčnega“ pristopa, uvedenega leta 2022.

⁵ Kazalnik „nominalni stroški dela na enoto“ je bil uveden v skupnem ocenjevalnem okviru v gospodarskih razmerah, v katerih je bila glavna skrb zmanjšanje stroškovne konkurenčnosti EU in držav članic. V zadnjih letih pa so bili upoštevani tudi drugi dejavniki, kot so vloga in vpliv ustreznih plač na zadovoljstvo na delovnem mestu, razvoj spretnosti, produktivnost in gospodarsko rast.

20. Učinkovite aktivne politike trga dela so še vedno bistvenega pomena, zlasti zaradi velikega pomanjkanja delovne sile in spretnosti ter potrebe po obravnavanju dolgotrajne brezposelnosti. Uvajajo se ukrepi za okrepitev vključevanja mladih, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo, in invalidov na trg dela, tudi z nadaljnjim izvajanjem jamstva za mlade ter s spodbudami in informacijskimi kampanjami za delodajalce. Države članice sicer povečujejo prizadevanja za boljše ciljno usmerjanje svojih aktivnih politik trga dela, tudi s subvencijami za zaposlovanje, ter krepijo zmogljivosti in zagotavljanje storitev javnih zavodov za zaposlovanje, vendar je možno še nadaljnje izboljšanje. Opažene so tudi razlike med spoloma, pri čemer je manj verjetno, da bodo ženske izkoristile aktivacijske ukrepe. Zato so potrebna nadaljnja prizadevanja za povečanje dosega aktivnih politik trga dela, zlasti glede na zeleni in digitalni prehod ter posledice demografskih sprememb za trg dela.
21. Države članice sprejemajo ukrepe za izboljšanje spretnosti in kompetenc ter reševanje specifičnih izzivov na področju izobraževanja in usposabljanja. Več držav članic je uvedlo pomembne reforme, vključno s posodobitvijo učnih načrtov in krepitev učiteljskega poklica, vendar njihov učinek še ni viden. Izvajajo se tudi ukrepi za nadaljnjo razširitev razpoložljivosti programov izpopolnjevanja in preusposabljanja, okrepitev ciljno usmerjene podpore za iskalce zaposlitve in prilagoditev učnih načrtov poklicnega izobraževanja in usposabljanja potrebam trga dela. Vendar je treba ta prizadevanja v številnih primerih povečati in okrepiti politike za spodbujanje mobilnosti delovne sile, privabljanje usposobljenih državljanov tretjih držav, s katerimi naj bi dopolnili nabor talentov EU, ter reševanje vprašanja poslabšanja osnovnih in digitalnih spretnosti, po potrebi pa tudi pomanjkanja učiteljev.

22. Ugotovljena je široka zaveza za obravnavo institucionalnih dejavnikov, vključno z davčno in delovnopravno zakonodajo, ki pogosto spodbujajo segmentacijo trga dela, in prehode na pogodbe za nedoločen čas. Izvajajo se tudi ukrepi za vključitev novih oblik dela v zakonodajo, npr. hibridnega dela in dela na daljavo. V številnih državah članicah je še veliko možnosti za izboljšave pri preusmeritvi obdavčitve z dela na druge davčne osnove in pregledu zasnove sistem davkov in socialnih prejemkov, da bi povečali udeležbo na trgu dela in spodbudili daljši delovni čas. V številnih državah članicah, v katerih so še vedno prisotni dejavniki, ki neaktivne osebe, brezposelne, zaposlene z nizkimi dohodki in prejemnike drugega dohodka v gospodinjstvu odvrčajo od dela, bi bilo treba izboljšati zasnovo sistema davkov in socialnih prejemkov. Ta slaba zasnova je tudi eden od razlogov, da na trgu dela obstajajo razlike med spoloma, ki močno vplivajo na poklicno izbiro v gospodinjstvih, še posebej pri prejemnikih drugega dohodka v gospodinjstvu.
23. Evropski semester ostaja učinkovito usklajevalno orodje za spodbujanje trajnostne in vključujoče gospodarske rasti, konkurenčnosti, zaposlovanja in ustrezne socialne zaščite in socialne vključenosti. Treba je poudariti, da cikel 2025 zaznamuje prvo leto izvajanja novega okvira ekonomskega upravljanja EU, v katerem sta socialna in ekonomska odpornost, vključno z evropskim stebrom socialnih pravic, še vedno ena od skupnih prednostnih nalog Unije. Glede na negativna tveganja, opredeljena v pomladanski gospodarski napovedi Komisije 2025, bi moral biti cikel evropskega semestra 2026 še naprej osredotočen na reševanje sedanjih in nastajajočih izzivov na trgu dela. Podpirati bi moral tudi zeleni in digitalni prehod ter se odzivati na posledice demografskih sprememb za trg dela in prispevati k splošnemu cilju krepitve konkurenčnosti EU.

24. Odbor za zaposlovanje z zanimanjem pričakuje prihodnjo pobudo za načrt za kakovostna delovna mesta in poziva Komisijo, naj pri pripravi načrta za kakovostna delovna mesta in novega akcijskega načrta za evropski steber socialnih pravic upošteva svoje mnenje o razsežnostih kakovosti delovnih mest, predstavljeno na seji Sveta EPSCO junija 2025. Skupina za kazalnike pri Odboru za zaposlovanje trenutno posodablja obstoječi okvir za spremljanje kakovosti delovnih mest, da bi do prvega četrtertja leta 2026 opredelila najprimernejše kazalnike za oceno ustreznih razsežnosti politike. V skladu s tem okvirom bi bilo treba v naslednji cikel evropskega semestra vključiti bolj sistematično spremljanje kakovosti delovnih mest.
-